

LIETUVOS APELIACINIS TEISMAS

AKTUALI PRAKTIKA CIVILINĖSE BYLOSE

2025 m. balandžio mėn.

1. CIVILINIO PROCESO TEISĖ

Dėl taikos derybų įtakos sprendimo už akių priėmimui

Lietuvos apeliacinis teismas (toliau – LApT arba teismas) pažymėjo, kad taikos derybos pačios savime nėra pakankama priežastis, jog nebūtų priimtas sprendimas už akių.

Lietuvos Respublikos civilinio proceso kodekso (toliau – CPK) 140 straipsnio 3 dalyje nurodyta, kad taikos sutartis gali būti sudaryta bet kurioje proceso stadijoje, tačiau tai nereiškia, kad šalių derybos ar taikos susitarimas turi įtakos sprendimo už akių priėmimui, jei yra teisiniai pagrindai ir laikomasi nustatytų procedūrinių reikalavimų. Teismas gali priimti sprendimą už akių, jei šalis nepateikia atsiliepimo į ieškinį ar kitų procesinių dokumentų per nustatytą terminą, neatsižvelgdamas į tai, ar vyksta taikos derybos. Taikos derybos gali vykti lygiagrečiai su teismo procesu, tačiau tai nereiškia, kad teismas turi laukti jų baigties, jei procesiniai terminai ir normos reikalauja priimti sprendimą už akių. Atsakovo pasyvumas, nesinaudojant teise pateikti procesinius dokumentus, gali lemti sprendimo už akių priėmimą, nes tai teisinis padarinys, susijęs su šalių neveikimu. Taikos derybos negali pateisinti šio neveikimo, jei nėra kitų teisinių pagrindų sustabdyti sprendimo už akių priėmimą, pavyzdžiui, objektyvių priežasčių, dėl kurių nebuvo galima pateikti dokumentų. Sprendimo už akių priėmimas remiasi procesinių terminų ir šalių aktyvumo nepaisymu, o ne taikos derybų eiga. Taigi

nors taikos derybos ir gali būti svarbios bylos baigčiai, tačiau jos nepriklauso nuo teismo sprendimo už akių priėmimo kriterijų.

Lietuvos apeliacinio teismo 2025 m. balandžio 3 d. nutartis civilinėje byloje Nr. [e2-171-881/2025](#)

Dėl trečiųjų asmenų patirtų bylinėjimosi išlaidų atlyginimo, kai byloje kilęs ginčas išspręstas taikos sutartimi

LApT nurodė, kad bylos šalims sudarius taikos sutartį, į kurią nebuvo įtraukti tretieji asmenys ir kurioje neaptarti šalių įsipareigojimai dėl byloje susidariusių trečiųjų asmenų bylinėjimosi išlaidų atlyginimo, tretieji asmenys turi teisinį pagrindą kreiptis į pirmosios instancijos teismą dėl jų patirtų bylinėjimosi išlaidų priteisimo iš atitinkamos bylos šalies.

Lietuvos apeliacinio teismo 2025 m. balandžio 10 d. nutartys civilinėse bylose Nr. [e2-182-516/2025](#) ir Nr. [e2-214-516/2025](#)

Dėl prokuroro, ginančio viešąjį interesą, (ne)dalyvavimo kaip išieškotojo vykdymo procese

LApT nurodė, kad nei Lietuvos Respublikos prokuratūros įstatyme, nei kituose teisės aktuose nenustatyta pareiga prokurorui, ginančiam viešąjį interesą, dalyvauti vykdymo procese, siekiant užtikrinti tinkamo teismo sprendimo, kuriuo išspręstas prokuroro, ginančio viešąjį interesą, inicijuotas teisminis ginčas, įvykdymą ir (ar) kontroliuoti tinkamą sprendimo įvykdymą. Tokiu atveju vykdymo procese

paprastai dalyvauja ir valstybės interesams atstovauja institucijos, kurių veiklos srityse nustatyti teismo įpareigojimai.

Lietuvos apeliacinio teismo 2025 m. balandžio 29 d. nutartis civilinėje byloje Nr. [e2A-147-790/2025](#)

Dėl CPK 95 straipsnio 3 dalies

Aptariamoje byloje įvyko procesinių teisių perėmimas, pasikeitus ieškovui. Atsakovai, įvertinę naujojo ieškovo (apelianto) mokumą, teikė pirmosios instancijos teismui prašymus sumokėti užstatą galimų bylinėjimosi išlaidų atlyginimui užtikrinti.

LApT galimą piktnaudžiavimą teise susiejo būtent su objektyviais duomenimis patvirtinamu apelianto finansiniu neišgalėjimu, neturint turto, nevykdant veiklos ir iš jos negaunant jokių pajamų, atlyginti dar iki naujo ieškovo (apelianto) įstojimo į procesą šioje byloje susidariusių atsakovų bylinėjimosi išlaidų. Galimu piktnaudžiavimu procesinėmis teisėmis teismas pripažino ir apelianto atsisakymą pateikti į bylą įrodymus, kad jis būtų finansiškai pajėgus sumokėti atsakovų šiame procese patirtas bylinėjimosi išlaidas, jeigu ginčas būtų išspręstas jų naudai.

Teismas taip pat pažymėjo, kad procesinių teisių perėmimo pagrindu apeliantas perėmė visas pradinio ieškovo procesines teises ir pareigas, įskaitant pareigą atlyginti atsakovų patirtas bylinėjimosi išlaidas, jeigu ieškinys būtų atmestas, tačiau procesinių teisių perėmimas savaime nereiškia

kad apeliantas, kaip naujas ieškovas, negali įgyti (gauti) naujų procesinių teisių ir pareigų, kurių neturėjo pradinis ieškovas, pavyzdžiui, pareigos sumokėti užstatą galimų atsakovų bylinėjimosi išlaidų atlyginimui užtikrinti. Atsakovų prašymai įpareigoti apeliantą sumokėti užstatą, siekiant užtikrinti jų bylinėjimosi išlaidų atlyginimą, yra procesiniai prašymai byloje, kurie gali būti teikiami ne vieną kartą, byloje paaikšėjus naujoms aplinkybėms. Naujas prašymas, atsiradus naujoms aplinkybėms, gali būti teikiamas ir dar neįvykus procesiniam ieškovo teisių ir pareigų perėmimui, jį pareiškiant pradiniam ieškovui.

Lietuvos apeliacinio teismo 2025 m. balandžio 30 d. nutartis civilinėje byloje Nr. [e2-259-464/2025](#)

Dėl CPK 95 straipsnio 3 dalyje numatyto užstato dydžio

LApT nurodė, kad teisingumo, sąžiningumo ir protingumo principų taikymas suponuoja išvadą, jog užstato institutas iš esmės neturėtų apriboti vienos šalies teisės naudotis teise į teisminę gynybą ar leisti antrajai šaliai išvengti bylinėjimosi proceso ir galinčių atsirasti tai šaliai neigiamų padarinių (ginčą išnagrinėjus iš esmės ieškinys gali būti ir patenkintas, ir atmestas), juo labiau civilinėje byloje, kurios trukmė gana ilga.

Teismui pagrįstai nustačius galimybę, kad ieškovas gali piktnaudžiauti procesinėmis teisėmis ir neatlyginti atsakovų patirtų bylinėjimosi išlaidų, užstato dydis labiau sietinas ne su atsakovų faktiškai jau patirtomis išlaidomis (jų dydžiu), kurių

kompensavimo klausimas, iš naujo išnagrinėjus bylą, gali būti išspręstas ir kitaip, nei buvo išspręstas priimant ankstesnį sprendimą, bet su teismo įsitikinimu, jog ieškovas tinkamai įvertino galimus jam teksiančius neigiamus civilinio proceso padarinius ir realiai prisiima rizikas dėl šių išlaidų atlyginimo pareigos jam nepalankios bylos baigties atveju, nepagrįstai nedidindamas jau esančių (susidariusių) atsakovų išlaidų. Užstatas turi būti protingo dydžio, kurį galėtų sumokėti (įvykdyti) bet kuris veiklą vykdančias ir pajamas gaunantis subjektas, taip patvirtindamas savo ketinimus civiliniame procese, siekį sąžiningai tęsti procesą, kuriame bylinėjimosi išlaidos didės.

Lietuvos apeliacinio teismo 2025 m. balandžio 30 d. nutartis civilinėje byloje Nr. [e2-259-464/2025](#)

2. CIVILINĖ TEISĖ

Dėl solidariosios prievolės pasibaigimo mirus vienam iš bendraskolių ir palikimą priėmus įpėdiniams

Tais atvejais, kai miršta vienas solidarūs bendraskolis, solidarioji pareiga padalijama. Taigi likęs gyvas solidarūs bendraskolis tampa atsakingas kreditoriui už $\frac{1}{2}$ prievolės dalies įvykdymą. Už kitos $\frac{1}{2}$ prievolės dalies įvykdymą tampa atsakingi šią dalį paveldėję mirusio skolininko įpėdiniai. Kreditoriaus teisės ginamos taikant įpėdiniams solidariają atsakomybę, bet tik tos prievolės dalies, kuri buvo paveldėta, apimtimi.

Negali būti skirtingai vertinamos situacijos, kai, esant skolininkų daugetui solidariojoje prievolėje, miršta visi bendraskoliai ir kai miršta tik vienas bendraskolis. Tiek vienu, tiek kitu atveju taikytina Lietuvos Respublikos civilinio kodekso (toliau – CK) 6.10 straipsnio 1 dalis ir solidarioji pareiga po skolininko (vieno ar visų) mirties padalijama jo (ar jų) įpėdiniams, o šie paveldėtos dalies apimtimi kreditoriui atsako solidariai.

Lietuvos apeliacinio teismo 2025 m. balandžio 10 d. nutartis civilinėje byloje Nr. [e2A-106-912/2025](#)

Dėl nepriklausomo elektros tiekėjo atsakomybės sustabdžius vykdomą veiklą ir dėl to (ne)kilusios žalos valstybei

Aptariamoje byloje ginčas kilo dėl to, kad nepriklausomas elektros tiekėjas, sustabdęs veiklą ir vienašališkai nutraukęs elektros energijos pirkimo–pardavimo sutartis su buitinais vartotojais, lėmė valstybės biudžetui didesnę lėšų poreikį kompensacijoms elektros energijos kainai mažinti išmokėti, nes dalis buitinių vartotojų pateko į garantinį elektros energijos tiekimą, kurio kaina apskaičiuojama taikant didesnę antkainį. Teisme buvo sprendžiamas klausimas dėl elektros tiekėjo pareigos gražinti išmokėtų kompensacijų sumą dėl teisėtais veiksmais padarytos žalos pagal CK 6.246 straipsnio 3 dalį.

LApT vertino Lietuvos Respublikos energetikos įstatymo (toliau – Energetikos įstatymas) galiojimo laiko atžvilgiu klausimą.

Energetikos įstatymo pakeitimais, priimtais 2022 m. gruodžio 13 d. ir įsigaliojusiais 2022 m. gruodžio 22 d., buvo nustatyta nauja nepriklausomų elektros energijos tiekėjų pareiga. Toks pakeitimo įstatymas elektros tiekėjo sprendimo dėl veiklos stabdymo priėmimo metu negaliojo, todėl tokio teisinio reglamentavimo pakeitimo elektros tiekėjas negalėjo numatyti, t. y. kad po sprendimo dėl veiklos sustabdymo paskelbimo valstybė, atlikusi tuo metu galiojusio teisinio reglamentavimo pakeitimus, nuspręs mokėti kompensacijas kito nepriklausomo elektros energijos tiekėjo nepasirinkusiems vartotojams bei įgis teisę reikalauti kompensacijos grąžinimo iš veiklą sustabdžiusio elektros energijos tiekėjo.

Elektros tiekėjo sprendimo dėl veiklos sustabdymo priėmimo metu galiojusiu teisiniu reglamentavimu buvo nustatyta tik pareiga nepriklausomam tiekėjui pranešti tinklų operatoriui ir informuoti vartotoją apie sutarties nutraukimą, taip pat vartotojų pareiga pasirinkti kitą nepriklausomą elektros energijos tiekėją per 2 savaites, tačiau nebuvo numatyta, kad valstybė tokiems vartotojams, kurie per įstatyme nustatytą terminą nepasirinko kito nepriklausomo elektros energijos tiekėjo ir pateko į garantinį elektros energijos tiekimą, taikys kokias nors kompensacijas ir kad tokias valstybės išmokėtas kompensacijas turės grąžinti veiklą sustabdęs tiekėjas.

LAPt padarė išvadą, kad nepaisant to, jog atgręžtinis reikalavimas buvo pareikštas tuo metu, kai

dalinio kompensavimo taikymas vartotojams, patekusiems į garantinį elektros energijos tiekimą, jau buvo pradėtas ir tebesitęsė, nereiškia, jog 2022 m. gruodžio 22 d. įsigaliojusi Energetikos įstatymo redakcija gali būti taikoma iki 2022 m. gruodžio 22 d. valstybės išmokėtai kompensacijų daliai reikalauti. Po elektros tiekėjo sprendimo dėl veiklos sustabdymo paskelbimo priimtas teisinis reglamentavimas negali būti aiškinamas ir taikomas taip, kad nulemtų teisinius santykius, atsiradusius iki naujos Energetikos įstatymo redakcijos priėmimo ir įsigaliojimo, nes įstatymas neturi atgalinio veikimo galios.

Lietuvos apeliacinio teismo 2025 m. balandžio 29 d. nutartis civilinėje byloje Nr. [e2A-130-516/2025](#)

3. NEMOKUMO TEISĖ

Dėl kreditoriaus teisės skųsti restruktūrizuojamo juridinio asmens kreditorių susirinkimo sprendimą pritarti restruktūrizavimo planui

Pagal Lietuvos Respublikos juridinių asmenų nemokumo įstatymą (toliau – JANĮ) nėra reikalaujama, kad restruktūrizavimo plano projektui pritartų visi restruktūrizuojamo juridinio asmens kreditoriai. Taigi pagal JANĮ kreditoriai turi teisę laisvai apsispręsti ir nevaržomai išreikšti savo valią dėl pritarimo restruktūrizavimo planui ir toks kreditorių valios išreiškimas savaime negali būti laikomas pažeidžiančiu prieš restruktūrizavimo plano projektą balsavusių kreditorių ar kitų asmenų teises ir įstatymais saugomus interesus.

LApT konstatavo, kad kreditorių susirinkimo sprendimas pritarti restruktūrizavimo plano projektui savaime neturi tiesioginės įtakos kitų kreditorių teisėms ir teisėtiems interesams, nes tokią įtaką gali turėti tik teismo patvirtintas restruktūrizavimo planas, todėl kreditorių, nesutinkančių su restruktūrizavimo planu, teisės restruktūrizavimo byloje gali būti ginamos, teismui sprendžiant klausimą dėl pateikto restruktūrizavimo plano patvirtinimo, o ne sprendžiant klausimą dėl kreditorių susirinkimo sprendimo pritarti restruktūrizavimo planui teisėtumo.

Lietuvos apeliacinio teismo 2025 m. balandžio 2 d. nutartis civilinėje byloje Nr. [e2-367-567/2025](#)

Dėl JANĮ 30 straipsnio 3 dalies taikymo CPK 593 straipsnio 2 dalies kontekste

LApT pažymėjo, kad CPK 593 straipsnio 5 dalyje nustatyta specialioji bylinėjimosi išlaidų paskirstymo taisyklė, kurios tikslas – riboti bylinėjimosi išlaidų priteisimą iš antstolių bylose dėl vykdymo proceso klausimų, kurie privalomai sprendžiami teismo tvarka ir dėl kurių antstolis neturi teisės nuspręsti savo nuožiūra. Tačiau JANĮ 30 straipsnio 3 dalyje nustatytas specialusis reglamentavimas iš esmės leidžia taikyti išimtį iš bendrosios bankroto proceso taisyklės, kad turtas realizuojamas tik kreditorių nustatyta tvarka, ir suteikia teismui galimybę leisti antstoliui baigti realizuoti turtą CPK nustatyta tvarka.

Teismas, atsižvelgdamas į tikslus, kurių įstatymų leidėjas siekė, nustatydamas specialiosios

bylinėjimosi išlaidų paskirstymo taisyklės taikymo išimtį, ją vertindamas JANĮ 30 straipsnio 3 dalies kontekste, padarė išvadą, kad klausimas dėl leidimo antstoliui baigti vykdyti turto pardavimą išimtinai priskirtas teismo kompetencijai ir įeina į CPK 593 straipsnio 2 dalyje vykdymo procese spręstinių klausimų apimtį, t. y. antstolis negali šio klausimo išspręsti savo nuožiūra, todėl taikomas ribojimas iš jo priteisti bylinėjimosi išlaidas.

Lietuvos apeliacinio teismo 2025 m. balandžio 10 d. nutartis civilinėje byloje Nr. [e2-407-934/2025](#)

Dėl taikos sutarties patvirtinimo bankroto byloje, kurioje priimtas sprendimas dėl įmonės pabaigos

LApT, sprenddamas klausimą dėl taikos sutarties patvirtinimo bankroto byloje, kurioje jau priimtas sprendimas dėl įmonės pabaigos, vadovavosi bendruoju dispozityvumo principu ir nurodė, kad taikos sutartis, atitinkanti JANĮ keliamus reikalavimus, turi būti tvirtinama.

Pažymėta, kad teismui priėmus sprendimą dėl įmonės pabaigos ir konstatavus, jog įmonė nebeturi turto ir galimybių didinti turto masę, kreditoriai, atidėję prievolių įvykdymo terminus, įmonės mokumo neatkūrė. Tačiau taikos sutarties turinys turi restruktūrizavimo proceso požymių, kai kreditoriai nemokiai įmonei sutinka daryti nuolaidas ir išreiškia pasitikėjimą skolininkės verslo perspektyvomis ir (ar) investicijomis. Bankrotas yra kraštutinė mokumo problemų sprendimo priemonė ir gali būti taikomas tik

tuo atveju, kai mokumo problemų neįmanoma išspręsti kitu būdu.

Teismas taip pat atkreipė dėmesį, kad nėra nustatyta, jog, siekiant sudaryti taikos sutartį ir nutraukti bankroto bylą JANĮ 78–79 straipsniuose nustatyta tvarka, turi būti atsiskaitoma su visais kreditoriais.

Lietuvos apeliacinio teismo 2025 m. balandžio 24 d. nutartis civilinėje byloje Nr. [2-438-407/2025](#)

Pastaba. Lietuvos apeliacinio teismo apžvalgoje pateikiamos neoficialios procesinių sprendimų santraukos, sudarytos tik siekiant informuoti. Apžvalgoje naudojama nuotrauka iš Artūro Jendovickio archyvų.

Parengė Lietuvos apeliacinio teismo
Teismų praktikos skyrius
Gedimino pr. 40, LT-01503 Vilnius
Tel. 0 706 63 685
apeliacinis@apeliacinis.lt
www.apeliacinis.lt

Vilnius, 2025 m.